

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 1 | 32. årgang | Mars 2018

Den 6. time - Maleri av Tor Olav Foss

Du er vår oppstandelse

Påske, påske, påske enda en gang!

Ja, vår påske er Kristus, vår Gud, som ofret seg for oss, han som er usynlig, uutsigelig og alltid levende.

Engler og åndefyrster, makter og myndigheter, kjeruber og serafer bekjenner hans navn. Sammen med dem påkaller, lovsynger og tilber vi deg, Herre, vår Gud. Vi er dine uverdige tjenere.

Vi tilber deg fordi du i denne siste tid kom til jorden og ble menneske gjennom jomfru Maria. Du bar korset for å gjøre oss fri.

Hva kan vi gi deg tilbake for alt dette, du som er Gud av Gud og har gitt oss Faderens nåde?

Vi bærer våre leppers pris frem for deg og sier:

Din er æren, du som ble døpt! Din er æren, du som ble korsfestet! Din er æren, du som ble begravet! Din er æren, du som har stått opp!

Du er vår oppstandelse! Deg tilhører æren, sammen med Faderen, som var før verdens skapelse, og med Den Hellige Ånd, som gjør levende nå og alltid.

Utdrag fra en liturgi på 200-300-tallet.
Sitat fra Anders Frostenson: De første kristnes bønner.
Nye Luther forlag, Oslo 1990

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang, Inger Lise Skauge og Gerd Myren.

Annonseansvarlig: Svein Ystehede,
e-post: ystehede@gmail.com

Grafisk produksjon:

Suveren Kommunikasjon AS, Halden

Opplag: 13.900. **Trykk:** Amedia

Gaver til Menighetsbladet:
Bankkonto 1030 07 44023
Stoff til Menighetsbladet leveres på e-post til unninoding@halden.net

Kjære lesere,

Vi nærmer oss påske og vinteren må etter hvert slippe taket. Fuglene kvitrer livligere i buskene, istappene drypper og morgene blir stadig lysere.

Kanskje kunne vi selv tine opp åndelig talt? Kanskje kunne vi sammen søke til kirkene i påsken, synge de gamle og nye sangene til Guds pris og glede oss over Jesu seier?

I dette nummeret av bladet kan dere bli kjent med en ny bok av Dagfinn Stærk om de første kristne menighetene i romersk Nord-Afrika. For meg blir denne historien en sterk påminnelse om de veldige omveltningene som foregår i Midt-Østen i dag, rett for våre øyne. Midt i krigens gru søker mange Jesus Kristus for liv og holdepunkt. Kirker åpnes for flyktninger, nødhjelp gis, bibler deles ut, TV og radio sender oppmuntring og undervisning for store og små.

Be for Midt-Østens mange folk denne påsken, be om liv og beskyttelse, be om fred fra Ham som er Far for alt som kalles barn i himmel og på jord!

Unni E. B. Nøding, red.

Forsiden

Forsidebildet heter «Den 6. time» og er malt av Tor Olav Foss (f. 1952). Han har oppnådd stor internasjonal oppmerksomhet og er representert i offentlige og private samlinger i 14 land i Europa, USA og Afrika. Hans malerier har sakrale uttrykk, undring og lys som sentrale element.

Neste nummer

Siste frist for innlevering av stoff til neste utgivelse er **25. mai**. Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **6. juni**.

Tre ord som forandret verden

REIDAR FINSÅDAL
SOGNEPREST I IDD

Noen ganger kan et enkelt ord si mer enn en hel preken! I studietiden lærte jeg om det greske ordet «tetelestai». I følge evangelistene var det det siste ordet Jesus sa på korset før Han døde. «Tetelestai». På norsk betyr det: «Det er fullbrakt!»

Ordet «tetelestai» ble vanligvis brukt i en bestemt sammenheng, fortalte læreren min. Når en forbryter skulle sone en straff ble anklagen slått opp på celledøra. Det ble kalt for skyldbrevet. Men når straffen var sonet og forbryteren skulle settes

fri, ble det – med store bokstaver – skrevet over hele skyldbrevet: «Tetelestai!» «Det er fullbrakt!»

Langfredag tok Jesus med seg skyldbrevet vårt opp på korset. Da Han døde var straffen sonet! «Tetelestai-ropet» – slik evangelisten Johannes referer det – offentliggjorde at skylden var betalt. Alt var fullbrakt!

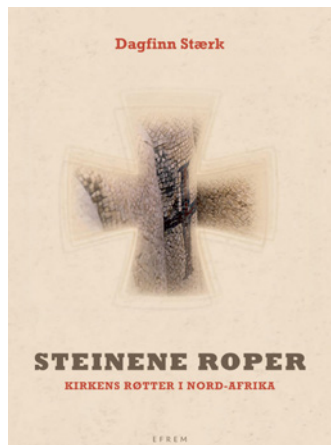
Påskedag møter vi tre andre innholdsmettede ord! De kommer fra Jesu tomme grav. Det er ordene «Han er oppstanden!» Også det uttrykket er oversatt fra et enkelt ord på gresk – «egerte». Og påskemorgenordet «egerte» er akkurat like viktig som «tetelestai» – ordet fra korset.

«Han er oppstanden!»

Det er nemlig Guds signatur på soningsverket! Uten oppstandelsen hadde Jesus bare vært en død helt. Men da Gud vedkjente seg Jesu «tetelestai-rop» langfredag og selv fulgte opp med sitt «egerte-budskap» påskemorgen, da satte Han sin egen signatur og sitt eget godkjenningstempel på hele påskeevangeliet! Det er derfor vi hver påske kan feire høytid og gjenta kirkens gamle påskedagsrop: «Kristus er oppstanden! Ja, Han er sannelig oppstanden!»

FRA BOKHYLLEN

TERJE BERG
TEKST

Noe visste jeg fra før, men det var fint lite. Derfor er jeg takknemlig for at jeg ble gjort oppmerksom på denne nyttigitte boken av Dagfinn Stærk, og temaet har han gransket

DAGFINN STÆRK:

Steinene roper – Kirkens røtter i Nord-Afrika

EFREM FORLAG 2017, 212 S.

Anmeldt av pastor Terje Berg, tidl. forstander i Pinsemenigheten Salen, Halden

ganske ettertrykkelig. Stærk er tidligere pastor i Den evangelisk-lutherske frikirke i Halden. Han er redaktør av bokserien Vitnesbyrd fra kirkefedrene og har skrevet flere kirkehistoriske artikler.

Alle som er interessert i historien om de første kristne menighetene, har sannsynligvis interesse av å høre hvordan det gikk i de følgende generasjonene. Hva skjedde i tiden etter apostlene? Hvordan gikk det med menighetene etter at den siste boken i Bibelen var nedtegnet? Menigheten i Efesus får allerede en generasjon etter grunnleggelsen høre Herrens røst

i Åpenbaringsboken. Han anklager dem for å ha mistet sin første kjærlighet og mantedem til omvendelse.

Dagfinn Stærk viser til en imponerende bredt sammensatt litteraturliste som kilde til sin fremstilling av de påfølgende århundrer. Her er uten tvil mye kjærlighet til Guds sak, kamp for sannhetens ord og vilje til å ofre liv og lemmer for evangeliet.

Det gjør inntrykk å lese om Nord-Afrikas kristne med utgangspunkt i storbyen Kartago. Stærk tegner et bilde av en levende kirke som blomstret i flere hundre år. Bokens tema blir

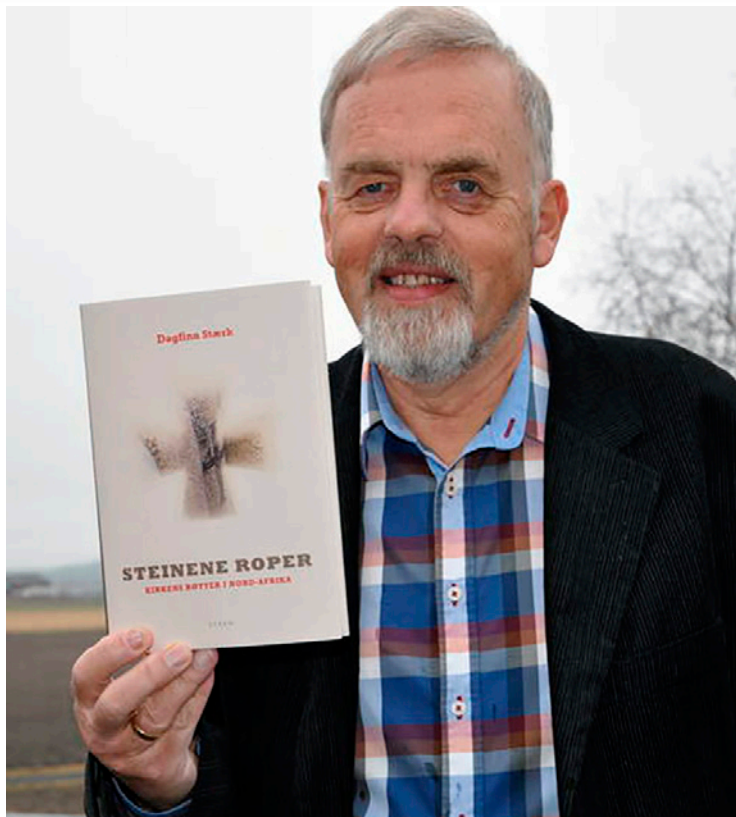
kirkens begynnelse her, dens vekst, liv og tilbakegang.

Kirkens begynnelse er dramatisk: 17. juli år 180 ble tolv kristne dømt til døden i Kartago. Forfølgelsestiden var begynt. Kristningen av Nord-Afrika begynte sannsynligvis med at innvandrere brakte med seg den kristne troen. Enkeltkristne reiste omkring slik vi leser om det i Apostlenes gjerninger i Det nye testamentet. Vi får også innblikk i hvordan kirken ble organisert på denne tiden. En av de store lederne i denne perioden var Tertullian. I bokens første kapitler blir vi kjent med hans liv og levnet. Han ble født en gang i årene

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Menighetsbladet er takknemlig for at vi fortsatt kan utgi bladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende. Det er imidlertid ikke gratis å utgi bladet. Til tross for at vi er velsignet med dyktige bidragsyttere og ivrige avisbud som stiller opp gratis for bladet, er det kostnader tilknyttet produksjon og trykk. Vi takker våre trofaste annonsører som bidrar til driften av bladet, men ønsker også du som privatperson å hjelpe til?

Du har mulighet til å bidra med en pengegave til kontonr 1030 07 44023.

Dagfinn Stærk.

FOTO: BOE JOHANNES HERMANSEN

155–160, vel en mannsalder etter de siste apostlenes død. Han ble den uredde og skarp-skodde debattanten som åpent forsvarte de kristne. Han var en stor idealist, radikal i sin tro og en helhjertet etterfølger av Jesus. Keisertidens forfølgelser kostet blod og tårer for mange kristne. Tertullian er mannen bak det kjente utsagnet: «Martyrenes blod er kirkens sæd».

Cyprian, den andre store lederskikkelsen, ble kalt «paven av Kartago». Han var myndig uten å være for hard, fast men kjærlig. Hans ti år som biskop var preget av forfølgelse, pest og kirkelig motstand. Men som den store leder han var, taklet han vaskelighetene på en utmerket måte. Ved en anledning sa han: «Gud spør ikke etter martyrenes blod, men etter deres tro».

Forfølgelsen var periodevis steinhard, og ikke alle klarte å leve kompromissløst med tanke på keiserbeundring og avgudsdyrkelse. Skulle disse «frafalne» tas inn igjen i kirken da mye av forfølgelsene la seg eller i periodevis var noe neddempet? Cyprian selv ble påført dødshugget i år 258, men kirken fortsatte å vokse. På den tiden var over 100 biskoper i tjeneste for Gud i menigheter i Nord-Afrika!

Vi hører historien om keiser Konstantin, som styrte fra 306. Noen år senere ble kristendommen en lovlig religion og etter at nevnte keiser ble enehersker i hele det romerske riket, fikk kirken tilbake sine kirkebygninger og gravplasser. Det fantastiske skjedde: Fra å være en jødisk sekt og en ikke godkjent religion, gikk kristendommen

gradene og ble favorisert og til slutt, under keiser Theodosius den store, statens offisielle religion. Dette skjedde i år 380.

Augustin – la navnet synke inn. Jeg har ofte hørt det, men visste lite om ham. Han er kalt «Guds tjeneres tjener» og er viet til strekkelig oppmerksomhet i denne spennende boken. Han var en søkende etter sannheten. Dette drev ham inn i ulike filosofier og trosretninger. Men endelig hos Jesus – der lå forandringen, og som han selv skriver: «Du har skapt oss til deg, og hjertet vårt er urolig til det finner hvile i deg». Augustin ble for kirken en kraftfull leder, som forkynte Guds nåde i Kristus Jesus. Han var uhyre produktiv og utga mer enn 1030 skrifter inkludert 242 bøker! Ca 600 av hans 3–4000 prekener er bevart for ettertiden!

Stærk skildrer også brytningene innad i kirken. Hvilken fraksjon hadde den rette lære og hva var den «rette kirke?» Var det den katolske kirken eller den donatistiske kirken? Katolikkene la mest vekt på kirkens enhet og folkets innordning under dens lederskap, mens donatistene vektla Tertullians og Cyprians radikale krav til disippelskap. Donatistene ville ha en hellig og ren kirke, mens katolikkene ble beskyldt for manglende kirketukt. Augustin kjempet mot donatistene fram til sin død i 430.

Dagfinn Stærk forteller videre om kirkens hverdag, om økt makt til biskopene og at forkynnelsen angikk folks liv i hverdagen. Gud vedkjente seg sin kirke, og det skjedde også underfulle helbredelser, tegn og under.

Men hva skjedde med kirken

Forbindelsen mellom Gud og vår verden

Så høyt har du elsket oss, kjære Far, at du ikke sparte din eneste Sønn, men gav ham i døden for oss, gudløse mennesker.

Så høyt elsket du oss at han, for vår skyld, ble lydlig helt til døden på korset. Han er blitt vår seierherre, og han er den som gir oss seier.

Da han, din Sønn, ble en tjener, gjorde han oss, tjenerne, til dine sønner. I ham er hele mitt håp forankret. Gjennom ham skal du helbrede alt som er sykt i mitt liv. Uten dette håp ville jeg fortvile.

Om ikke ditt ord var blitt kjød og hadde tatt bolig iblant oss, ville vi aldri fått vite at det finnes en forbindelse mellom Gud og vår verden. Vi hadde ikke hatt annet enn fortvilelsen tilbake.

Augustin

Augustin, den største av de latinske kirkefedrene, født i Numidia, Nord-Afrika, år 354, død 430. Lærer i retorikk i Milano 384, kom under innflytelse av biskop Ambrosius, ble senere biskop i Hippo Regins, romersk Nord-Afrika. Blant hans mange verk kan nevnes «Bekjennelser» og «Om Gudsstaten».

SITAT FRA ANDERS FROSTENSON, DE FØRSTE KRISTNES BØNNER, OSLO 1990

i Nord-Afrika? Bølge på bølge slo imot den og satte den inn i dype prøvelser. Da vandalene utfordret kirken med sin arianske tro, begynte nedgangstidene. De brukte makt og undertrykket den katolske kirken. Kirken hadde fått en alvorlig knekk.

Men så kom islam. På begynnelsen av 700-tallet, skriver Stærk, «er hele det tidligere romerske og bysantiske Nord-Afrika erobret av muslimene». Men kirken var allerede betydelig svekket. Dersom en kirke skal bli opprettholdt som en sunn kirke er tre forhold nødvendige: En rett tro, et levende åndelig liv og en velegnet organisasjon.

I en avsluttende konklusjon skriver Dagfinn Stærk: «Grovt sett kan vi si at i kirkens første 100 år opplevde den mye forfølgelse, deretter var det 100 år med intern strid om donatismen, så kom okkupasjon av vandalene og 100 år med deres arianisme, etterpå var det 100 år med bysantisk styre og stor påvirkning fra Konstantinopel, og til slutt

kom et varig muslimsk styre der kirken hadde mer enn nok med å overleve i møtet med en ny religion, før den til slutt svant inn i historiens glemsel».

Det ble et sørgelig endelikt for kirken i Nord-Afrika. «Resultatet er uansett at den kristne kirken forsvant fra Nord-Afrika», skriver Stærk til slutt og ber oss – selv om steinene er døde – om å «be Gud atter bygge opp en kirke av levende mennesker i Nord-Afrika».

Til slutt i boken finner vi en oversiktlig og grei summarisk fremstilling av viktige begivenheter, med navn og årstall, samt en oversikt over stedsnavn før og nå.

Jeg takker Dagfinn Stærk for en meget leseverdig og god bok. Den gir god innføring i den aktuelle tidsperioden og er velskrevet. Jeg anbefaler den på det aller beste.

Anmeldelsen har stått i *Sarpsborg Arbeiderblad* for jul 2017.

Red. anm.: Teksten er noe bearbeidet.

NYTT FRA ASAK MENIGHET

125-årsjubileum

Nåværende Asak kirke ble innviet av prost Essendrop 15. august 1893. Det betyr at den nyrestaurerte og flotte kirken til høsten kan feire 125-årsjubileum. Det er nedsatt en liten jubileumskomiteé som ser på hvordan jubileet skal markeres, og som har laget et foreløpig program. Hovedmarkeringen skjer helgen 18.–19. august. Lørdagen vil det være åpen kirke med musikkinnslag, aktiviteter for barn og kirkecafé i Kirkestua på formiddagen og konsert med Tenorane i kirken på kvelden. Søndag blir det jubileumsgudstjeneste med prost og inviterte gjester og påfølgende kirkecafé. Det tas også sikte på en menighetskveld torsdag 23. august hvor det vil bli fokus på kirkens historie.

Alle med en tilhørighet til Asak kirke bør allerede nå planlegge slik at en er tilbake fra ferie før denne helgen og legge konserten og jubileumsgudstjenesten inn i kalenderne sine. Det blir for øvrig ingen andre gudstjenester på lddesiden denne jubileumssøndagen.

Påskegudstjenestene/konfirmasjons-gudstjenestene

Som det har vært vanlig de siste årene samarbeider menighetene på lddesiden også i år om gudstjenestene i påskeuken. I år har Asak menighet ansvar for gudstjenesten på palmesøndag. I tillegg feirer Asak som de andre menighetene Jesu oppstandelse med egen påskefestgudstjeneste 1. påskedag.

Oppgradering av sakristiet

Etter at kirken har fått ny murpuss og maling og selve kirkerommet er restaurert, er nå turen kommet til sakristiet. Kirkevegen står for de bygningsmessige arbeidene (bl.a. montering av en moderne kjøkkenbenk), mens menigheten står for innredningen av rommet. Oppgraderingen vil ikke minst bety et bedre tilbud til dåpsfolket når de skal forberede seg til dåpsgudstjenestene.

Siste menighetskveld

Vårens siste menighetskveld i kirkestua ved Asak kirke blir 19. april. Da vil Martin Lund snakke om et svært spennende tema – nemlig «Linkledet i Torino». Som vanlig avsluttes kvelden med felles kveldsmat. Alle er hjertelig velkommen!

NYTT FRA BERG MENIGHET

Årsmøte i Berg Kirkestue
19. mars er det årsmøte i Berg kirkestue kl 19.00. Kirkestua er allerede mye i bruk som menighetens lokale. Vi oppfordrer alle til å bli medlem i Foreningen Berg kirkestue. Send mail til Knut Røsnæs (krosnas@halden.net) eller betal kr 300 til foreningens bankkonto 1105.28.75007. Husk navn og mailadresse i meldingsfeltet.

Loppemarked
Foreningen Berg kirkestue har loppemarked lørdag den 14. april. Har du lopper som vil gi til formålet kan du kontakte Turid Myhren (mob 93401036) eller Astrid Westberg (mob 90079584)

8. mars-arrangement
Representanter for kulturutvalget i Berg menighet har deltatt i et arrangement som ble holdt i Brygga kultursal 8. mars. Her var spørsmålet om kvinners likeverd i samfunnet sentralt, og også det faktum at i flere land blir kvinner fortsatt systematisk undertrykket og dårlig behandlet. Denne kvelden viste at begrepet likeverd er verdt å kjempe for.

Temakveld
I løpet av denne vinteren har Berg menighet en serie temakvelder under overskriften «Utforsk kristen tro». Torsdag 22. mars er siste arrangement i denne rekken av temakvelder. Johannes W. Halvorsen innleder til temaet Jeg vil gi dere fremtid og håp. På denne samlingen belyser vi hva det vil si å leve i spenningen mellom vårt ansvar for denne verden og vårt håp for den neste.

Påskevandring
22. mars er det påskevandring for barnehagene i Berg.

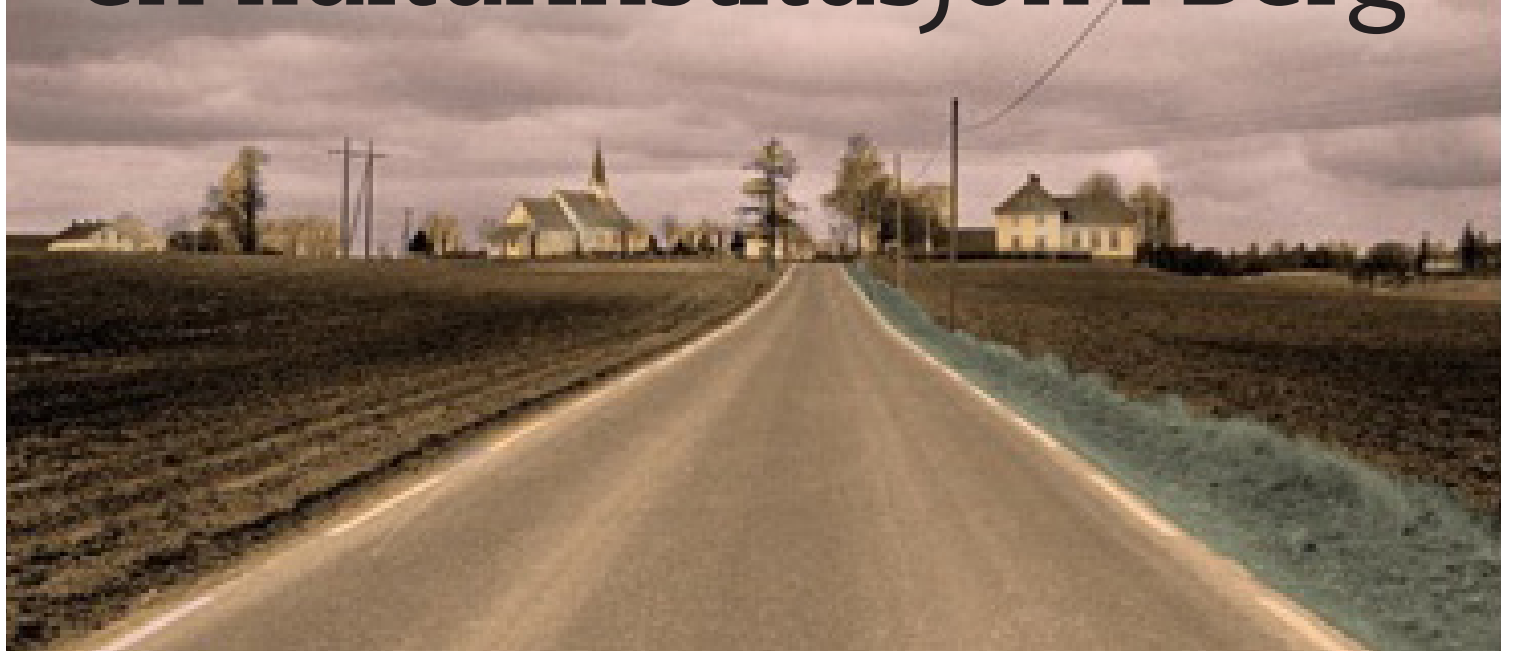
Skjærtorsdag med måltidsgudstjeneste
På skjærtorsdag i påskeuka feirer vi måltidsgudstjeneste i Berg kirke. Sogneprest Kristin Bakkevig forretter, og organist Maria H. Johansen spiller. En måltidsgudstjeneste innebærer at vi på en spesiell måte markerer nattverden med et enkelt måltid i fellesskap.

«Sprell levende»-gudstjenester
Søndag 4. mars var det Sprell levende gudstjeneste med utdeling til 1-, 2- og 3-åring. Søndag 22. april blir det ny Sprell levende gudstjeneste med utdeling av 6-årsbok. Disse gudstjenestene er spesielt tilrettelagt for små barn. Foreldre, søsken og faddere er også spesielt velkommen.

Konsert med ny kantor
Vår nye kantor heter Maria Haug Johansen. Torsdag 19. april blir vi bedre kjent med henne både gjennom musikk, toner og ord. Maria er både organist, pianist, klaverpedagog og sangpedagog.

Babysang
Babysang har hatt 9 samlinger i Berg kirke og et besøk på Solheim dagsenter denne vinteren. Neste babysangkurs er i Asak kirke med oppstart onsdagen etter påske.

Berg menighetshus, en kulturinstitusjon i Berg

Berg menighetshus med kapellet og kirken. Presteboligen til venstre. Boberg skimtes i bakgrunnen. Den gamle hovedveien til Halden i forgrunnen.

TOR SØRBRØDEN
TEKST

Stiftelsen Berg menighetshus er nå avviklet og et avviklingsstyre har anbefalt at menighetshuset selges.

Berg menighetsråd, som eier en tredjedel av eiendommen, ønsker å flytte sin virksomhet til den tidligere presteboligen, eller Foreningen Berg kirkestue, som det nå skal hete. De opprinnelige eierne eldes og orker ikke mere.

I forbindelse med forandringene som vil skje, kan det være av interesse med en kort orientering. Det fortjener menighetshuset. Antagelig er det få som kjenner hele historien, men det er sikkert mange som har gode minner fra søndagsskolens juletrerefester med gang rundt det store juletreet i salen og ulovlig lek blant kalosjer og ytterplagg på galleriet hvor garderoben var tidligere. I det hele tatt tilbudet til barn og ungdom i menighetshuset.

Det er i alle tilfelle på sin plass å minnes de hundrevis av flittige kvinner i bygda som gjennom sine foreninger og lag strikket og broderte, bakte kaker og brukte tid på å samle inn penger, krone for krone, for å lindre nød og smerte blant sine medmennesker rundt om i verden. Det var det reelle formålet for de som kjempet fram Berg menighetshus.

Menighetshuset fra 1925

Berg menighetshus ble på initiativ av Berg indremisjon bygd i 1924 og innviet 25. januar 1925 av biskop Lunde. Huset har altså stått der i

over 90 år. Berg indremisjon ble stiftet på Totorp i 1905, og blant de tilstedeværende var den senere så velkjente Ole Hallesby. Byggekostnadene ble dekket av gaver, fester, tilstelninger og et lån som etter noe nedbetaling ble ettergitt i sin helhet i 1935. Den generøse giver var Andreas Aas på Hjelmungen.

Tomta ble skjenket av E. Sønstegård. Menighetshuset er altså finansiert med gaver fra bergsogningene til Berg indremisjon. Menighetshuset er i dag gjeldfritt og tomta selveiet.

Stiftelsen eier også en stor kirkestall i tilknytning til menighetshuset. I stallen satte folk, før bilene kom, hestene sine når de var i kirken. Likvogna som ble brukt ved begravelser sto også i stallen. Kirkestallen trenger omfattende oppgraderinger og står på leiet tomt.

Flittig brukt i alle år.

Gjennom de nesten hundre år som har gått, har menighetshuset vært flittig brukt til all slags religiøs virksomhet. Mange kjente predikanter har gjestet Berg indremisjon og menighetshuset. Minst ni foreninger har gjennom årene hatt sitt tilhold der. Det har blant annet vært drevet søndagsskole, ungdomsforening, sangforening, konfirmantsamlinger, basarer, juletrerefester,

menighetsrådsmøter og det var svært godt egnet til minnestunder. Det har vært holdt menighetsmøter, kirkekaffe og lokalene har vært leid ut til møter og sammenkomster for forsamlinger uten religiøs tilknytning til stedet.

Berg, Rokke og Asak Historielag leide i flere år arkiv og møterom i huset.

Selv om huset var til stor glede og nytte, ble det etterhvert for krevende for en liten forening som Berg indremisjon å eie og drive eiendommen alene.

Dannet stiftelse i 1981

I 1981 ble det derfor vedtatt å overdra huset vederlagsfritt til en stiftelse bestående av de kristelige foreningene som arbeidet i sognet, samt Berg menighetsråd. Disse foreningene var opprinnelig med: Berg Santal- og Normisjonsforening, Kirkekretsens Kvinneforening NMS, Ungbirken, Samemisjonen, Berg søndagsskole, Berg sangforening og Berg ungdomsklubb.

Stiftelsen Berg Menighetshus har siden vært eid med en tredjedel av Berg menighet, en tredjedel av Berg Santal- og Normisjonsforening og en tredjedel av Ungbirken og Kirkekretsens Kvinneforening NMS. De mest markante i stiftelsens styre har vært formannen gjennom de fleste

år Martin Møgedal og styremedlemmene Hans Chr. Brevig og Sigmund Vastveit. Disse har i stiftelsens tid, sammen med mange andre ildsjeler, nedlagt et stort arbeid med å drifte og vedlikeholde menighetshuset.

For å skaffe midler til driften av menighetshuset har stiftelsens styre de siste årene leid ut en del av bygget til en barnehage. Dette har medført en del begrensninger i bruken av huset fra mandag til fredag fram til klokka 17 på ettermiddagene. Deretter og alle lørdager og helligdager har lokalitetene vært disponible.

En velholdt og stilren bygning

I dag fremstår menighetshuset, ikke minst takket være dugnad og tallrike gaver, i god stand, men trenger som alle gamle trebygninger løpende vedlikehold. Det har et tilbygg fra 1980-tallet som inneholder toaletter, garderobe og kontor samt en romslig peisestue og rom i kjelleren. Kirketjeneren i Berg hadde en del år kontor og dusj i tilbygget. Peisestuen, samt avløp fra toalettene, trenger en betydelig oppgradering.

Hele den store bygningen er for øvrig godt vedlikeholdt med forholdsvis nytt tak og nye vinduer. Den er tilleggsisolert i forbindelse med at ytterpanelene er skiftet. Det opprinnelige bygget består av

Jesu innflytelse

**JOSTEIN
ANDREASSEN**
TEKST

Jesus ble født i en øde og ukjent landsby som sønn av ei fattig ung jente.

Han vokste opp i en annen landsby der han arbeidet i et snekkerverksted til han var 30.

Deretter var han en omreisende predikant i tre år.

Han skrev aldri ei bok. Han hadde aldri noe kontor. Han hadde aldri noen familie eller hjem. Han hadde lite skolegang. Han besøkte aldri en større by. Han reiste aldri mer enn 30 mil fra der han ble født.

Han gjorde aldri noen av de tingene som vanligvis ledsager storhet. Han hadde ingen anbefalingsbrev annet enn det han sa om seg selv.

Han var bare 33 da den offentlige mening vendte seg mot ham. Vennene hans forlot ham. En av dem forrædde ham, en annen fornektet ham. Han ble overlatt til fiendene sine og dømt i en narraktig rettsak.

Han ble naglet til et kors mellom to tyver. Mens han var i ferd med å dø, trakk de som drepte ham, lodd om klærne, det eneste han eide

Altertavle i Søgne hovedkirke, motiv: «Kvinnene ved graven». Foto: Jostein Andreassen.

her i verden. Da han var død, ble han lagt i en lånt grav til en venn.

Tyve århundrer har kommet og gått, og i dag er han den mest sentrale person blant menneskene.

Alle hærene som noen gang har marsjert, alle flåtene som noen gang har seilt, alle parlamentene som noen gang har uttalt seg, alle de kongene som noen gang har regjert, lagt sammen, har ikke hatt

slik innflytelse på livet til menneskene på jorden som livet til denne mannen.

(D. James Kennedy & Jerry Newcombe: *What if Jesus never been Born?* 1994:7-8)

en stor entre/hall, en stor og en liten sal med plass til 105 mennesker, anretning og et velutstyrt og nyoppgradert kjøkken i 1. etasje. I annen etasje er det leilighet til vaktmester, et galleri og flere andre rom hvorav ett disponeres av menighetsrådet. 1. etasje med toaletter er tilgjengelig for handikappede og har et godt høytaleranlegg.

Hva vil skje med eiendommen og verdiene? Det er vanskelig å se at Berg menighetshus i framtida kan drives i ren konkurranse med virksomheten i presteboligen. Selv om menighetshuset har vært svært godt egnet for sitt formål, er beslutningen om flytting av virksomheten til presteboligen og avvikling av stiftelsen tatt av dem som har mandat til det.

Avviklingsstyret har nå

tatt beslutningen om salg. Vedtektene har føringer når dette skjer. Mange vil nok ha tanker om hvordan frigjorte midler bør disponeres.

Uansett får en håpe at det kan finnes en fornuftig anvendelse for de staselige og stilrene bygningene som ligger like ved Berg kirke og langs den gamle hovedveien til Halden.

(Red. anm.: Berg menighetshus er solgt.)

NYTT FRA BERG MENIGHET

Jazzmesse

Søndag 29. april blir det jazzmesse i Berg kirke. Musikere fra Halden Storbånd deltar sammen med solosangeren Margrethe Gaulin Simensen. Jazzgruppen er med i gudstjenesten og vil fylle kirken med glade jazztoner. Det er laget jazzversjoner av salmer og den liturgiske musikken. I tillegg blir det et eget jazzparti midt i gudstjenesten. Velkommen til gudstjeneste med glade toner i skjønn forening med det glade budskap.

Pilegrimsvandring

Det blir arrangert pilegrimsvandring mellom Berg kirke og Ingedal kirke enten lørdag den 21. eller 28. april (se info på kirkens hjemmeside). Arrangementet er i samarbeid med pilegrimsforeningen St. Marieforeningen i Sarpsborg.

Konsert med Gledessprederne

Tirsdag 22. mai kommer koret Gledessprederne til Berg kirke og holder sin årlige sommerkonsert. Det blir soloinnslag og allsang og enkel bevertning. Vi ser frem til en hyggelig og gledesprende konsertopplevelse denne kvelden.

Småtrolla

Småtrolla (1-5 år sammen med voksen) har startet et nytt semester med samlinger annenhver onsdag i Kirkestua. Det er samling 14. mars, 11. april, 25. april og 9. mai (avslutning).

Juniorkonfirmantene

Juniorkonfirmantene (3.-8. trinn) treffes en onsdag i måneden i kirken. Onsdag 9. mai er det avslutning for våren. Det blir matservering og lodd salg. Ta gjerne med familie.

**Gi en middag
i måneden**

**KIRKENS
BYMISJON**

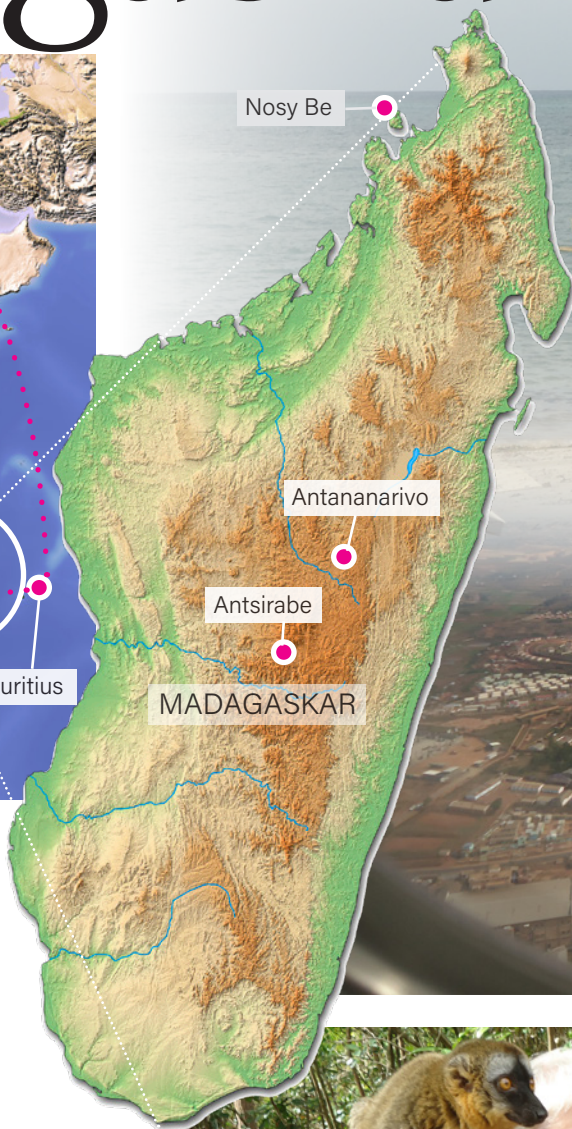
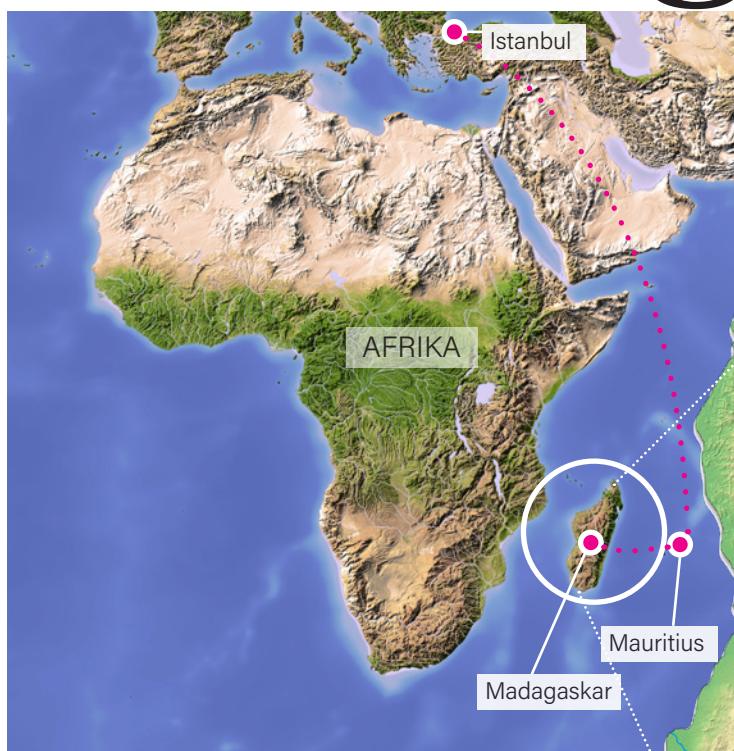

...til mennesker
i gatemiljøene

sms **middag**
til **2490** (40,-)

Nettside utviklet med den mobile og kan stoppes når du selv ønsker.
www.kirkensbymisjon.no

Madagaskar

Glimt fra en opplevelsesrik misjons- og ferietur Liv Hauge Johansen har fått være med på.

Madagaskar: Afrikansk øy-republikk i Det indiske hav. Verdens fjerde største øy. Folket kalles madagassere eller gassere.

Hovedstad: Antananarivo
Befolkning: 24,89 millioner (2016)
President: Hery Rajaonarimampianina
Offisielle språk: Gassisk, Fransk
Valutaer: Madagassisk ariary, Malagasy franc

Kilde: Wikipedia

flokker selgere og tiggere seg rundt den og oss. Vi er 17 i gruppen fra Norge med Bjørn Sverre Lie, tidligere sokneprest på Idd, som reiseleder. Han og kona Marit har vært misjonærer på Madagaskar i 20 år. De snakker både gassisk og fransk. Ute på fortauet er det fullt av selgere. De har et lite bord, eller legger varene på et teppe på bakken. Det er stor trafikk av mennesker og ulike kjøretøy. Unge jenter med et lite barn på ryggen, barn med fillete klær og bedende øyne gjør noe med oss.

- Vi er i en annen verden. Her er det lov til å tigge og for mange i hovedstaden, med 6 millioner innbyggere, er det den eneste måten å overleve.

Det er 150 år siden Det norske misjonsselskap, NMS, startet arbeid på Madagaskar.

Liv med en tam lemur på skulderen

John Engh og Nils Nilsen var de første norske misjonærene. Jeg beundrer de som dro ut til et så fremmed land! De hadde et kall og arbeidet i mange år. Jeg gjorde meg noen tanker da vi var i *Betafodalen*, ca 20 mil sør for hovedstaden. Hvordan følte det for pionerene?

- Vi var på en flott konsert

i kirken der den første ble bygget. Det skulle vært en kjempesamling her med ca 30.000 i anledning jubileet. Men på grunn av lungepesten som var brutt ut i hovedstaden, ble den feiringen utsatt.

Vi fikk oppleve kirker og gudstjenester. I to av kirkene vi besøkte i hovedstaden,

leverte vi klær vi hadde hatt med. Den gassisk-lutherske kirken ble selvstendig rundt 1950, og driver et beundringsverdig arbeid, uten støtte fra staten. Nå er det bare 3 norske misjonærer på Madagaskar, men mange prosjekter får støtte fra Norge. Kirken driver også skoler for døve og blinde. Det er yrkesskoler, presteseminar og «hyrde»-opplæring, som tar store omsorgsoppgaver, mest på frivillig basis. Idag er det 42.000 hvitkledde hyrder rundt om på øya! Kirken hjelper blant annet gatebarn, hjemløse og arbeidsledige. De driver matutdeling, helsestasjoner, sykehus og jordbrukskole.

LIV HAUGE JOHANSEN
 TEKST OG FOTO

Etter en lang flytur med mellomlanding i Istanbul og på øya Mauritius, kommer vi til målet Madagaskar! Hovedstaden Antananarivo, 1200 m.o.h., gir oss en blandet opplevelse. Så snart den 20-seters minibusser stopper ved hotellet,

<p>Tom for printerblekk? Canon/HP/Lexmark og Pelikan blekk</p> <p>Køhn;libris</p> <p>Storgaten 24 – tlf 69 18 43 44 – et førstevalg i sentrum</p>	<p>Mercedes-Benz PEUGEOT</p> <p>Halden Auto AS Svinesundsveien 345, Sørlifeltet Tlf. 69 17 29 70 www.haldenauto.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>	<p>Halden Betongtransport AS</p> <p>Korterødveien 26, Sponvika Tlf 69 18 40 76 Mob 91 88 55 09</p>	<p>MASKINENTREPRENØR Helge Stumberg AS</p> <p>Stumberg gård Idd 1765 Halden</p> <p>Tlf 901 00 964 E-post: stumberg@halden.net</p>	<p>KIWI minipris RISUM</p> <p>Tlf 69 18 57 93</p>	<p>Trenger du barnehageplass?</p> <p>tdm BARNEHAGER</p> <p>www.tdmbarnehager.no</p>	<p>veng BILDELER</p> <p>Karosserideler og lykter, eksosanlegg, katalysatorer, DPF-filter, hengerfester, radiatorer, vindusheiser, bunnpanner, speil, forstillingsdeler, bremseskiver, bremsesklosser m.m.</p> <p>69 19 54 00 Isebakkeveien 6 – Sørlifeltet www.veng.no</p> <p>Følg oss på Facebook</p>
<p>Bademiljø</p> <p>Kolås Eftf. AS Autorisert rørlegger Nedre Bankegate 34, 1771 Halden Tlf 69 19 07 00</p> <p>TIT MESTER</p>	<p>BERGSTRØM Kjøtt og delikatesser</p> <p>Tlf. 69 18 56 20 Velkommen til butikksalget vårt på Tista senter. www.bergstromkjott.no</p>	<p>ERLING GRIMSRUD AS Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60 • Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspuling www.erling-grimsrud.no</p> <p>AUTORISERT MASKINENTREPRENØR</p>	<p>Vi kjører for deg!</p> <p>Ta kontakt på tlf: 69 13 77 00 eller e-post: travel.ostfold@nettbus.no</p> <p>nettbus nettbus.no</p>	<p>Interflora Kildebo Blomster</p> <p>Fisketorget 2 Tlf 69 18 14 10 www.kildeboblomster.no</p>	<p>HØK KRO - MOTELL</p> <p>Kafeteria – Selskapslokaler Catering – Motell – Hytter</p> <p>Tlf 69 16 80 00 www.hokkro.no • post@hokkro.no</p>	

Antsirabes katedral med plass til 2500 kirkegjengere.

I Antsirabe var vi med på gudstjeneste. Katedralen rommet 2500 mennesker, og på denne samlingen var det ca 2000 tilstede. Da hadde det allerede vært en gudstjeneste! Vi var innom den katolske kirken, og den var også fullsatt!

Feriedagene hadde vi på øya Nosy Be i nordvest. Her fikk vi være med på en gudstjeneste. Det ble en stor opplevelse i en enkel kirke som fikk plass til 300 personer. Sangen er fantastisk! – et kor som sang praktfullt og flerstemt uten dirigent! Her var det glade mennesker i alle aldre.

Madagaskar er verdens fjerde største øy. Her bor det nesten 25 millioner mennesker, omtrent 50% kristne. Den Gassisk Lutherske kirken har mer enn 8000 menigheter. Av andre kirkesamfunn finnes blant annet *De reformerte*, *Den katolske kirke*, *Syvendedags adventistkirke* og *den anglikanske kirke*. I enkelte områder er det muslimsk befolkning. En del av dem som ikke er tilknyttet

Fra gudstjeneste nr. 2 i katedralen i Antsirabe.

et kirkesamfunn holder på fedredyrkingen.

Det var engelskmennene som var først ute med misjonsvirksomhet på 1820-tallet. Øya ble fransk koloni i 1895–96. Madagaskar fikk sin selvstendighet i 1960. Det dannes stadig nye menigheter, men tallet på fattige går dessverre ikke ned.

Vi fikk oppleve regnskog og to nasjonalparker. En del dyr og planter var spesielle. Halvape, lemurene, lever bare på Madagaskar. De var tamme, hoppet fra nakne til nakne og likte bananer! Da vi

stoppet på en bensinstasjon, drev noen i gruppen litt gymnastikk. Plutselig kom en 90-årig krumrygget dame bort og danset med! Etterpå satt hun fornøyd og talte pengene hun hadde fått!

Det var mange fruktbare områder og mye dyrking av ris. Mange av jordlappene var små. De drev enkelt jordbruk med okser og treplog for å pløye. Mange mennesker var på vandring, ofte med tung bør på hodet og et barn på ryggen. Vi benyttet oss av sykkelrosser og pousse-pousse, der vi sitter i en slags

Gatebilde fra hovedstaden.

Den gassisk lutherske kirken i Malagasy, en av 17 kirker i nord-vest.

Fra hovedstaden Antananarivo.

vogn for to mens én mann, oftest barbeint, drar oss. De leier en vogn for en dag og håper på mange passasjerer!

Jeg har vært i en annen verden og er full av inntrykk. Tenk å ha vært på Madagaskar!

LIV HAUGE JOHANSEN

Halden og Omegn
begravellesbyrå

ADRESSE Damstredet I
1772 Halden
TELEFON 69 18 44 51
WWW halden-begravelse.no
INNEHAVER Jostein Lie

ALLTID HER FOR DEG

Glassmester'n
OSKAR HANSEN

GLASSMESTERI OG
RAMMEFORRETNING

Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

AF Bygg Østfold
Tlf. 911 33 400

JENSEN & SCHEELE

jensen-scheele.no

– først og fremst service

Vestgårdveien 1–5 – Postboks 1080, 1787 Berg
Telefon 69 21 35 00 – www.jensen-scheele.no

Montér

Montér Halden
Walkersgt 1 (Høvleriet)
Tlf 46895000

Åpningstider:
Mandag–fredag:
07.00–17.00
Lørdag: 09.00–15.00

MEMORIUM

- Salg av gravstein
- Oppussing og fornyelse av skrift og ornament
- Bolting av gravstein/sokkel
- Selvvanningskasser/bedplater/rammer

Vegard Rein 454 56 266
Steinar Svenberg 909 90 336

Mekanisk Service
Halden AS

Svinesundsveien 338, 1788 Halden
Tlf 69 19 48 80

følg oss på Facebook

Vi hjelper deg i gang med ditt prosjekt.

Kom innom for en hyggelig fagprat.

BYGGERIET

Byggeriet LA Bygg
Isebakkeveien 1 (Sortiefeltet)
Tlf 476 55 222

HLS transport
HALDEN LASTEBILSENTRAL SA

Svinesundsveien 337
1789 Berg i Østfold
Tlf 69 19 55 50

STANSEFORMFABRIKKEN

STANSEFORMER
av høyeste kvalitet

Konstruksjon på DAK,
stanserriss og matriser
Laserskærne stanser og
rensverktøy
Utskjæring av prøve-esker
Iddeveien 66, 1769 Halden
Tlf 69 17 52 20

Benytt
Menighets-
bladets
annonsører når
du handler...

NYTT FRA HALDEN MENIGHET

Gudstjeneste på Ynglingen
Søndag 18. mars er det gudstjeneste på Ynglingen. Da er det utdeling av 6 års bok, og vårt jubilerende barnekor deltar.

Påske
Palmesøndag 25. mars:
Felles gudstjeneste i Rokke kirke.
Langfredag: Felleskirkelig gudstjeneste i Immanuel kirke.
Påskedag: Høytids-gudstjeneste i Immanuel kirke.
2. påskedag: Gudstjeneste på sykehjemmet

Orgelevene
inntar orgelkrakken ved gudstjenesten 8. april. Det blir en gudstjeneste med mye god musikk.

Konfirmantmusikal
Også i år setter konfirmantene opp en musikal. Det skjer søndag 15. april på kvelden. En begivenhet er grunn til å se fram til. Den dagen er det ikke gudstjeneste i Immanuel kirke.

Kvinnenes internasjonale bønnedag
Fredag 2. mars kl 11.00 finner det tradisjonelle arrangementet sted. Denne gang er det Betel som står for invitasjonen. I år er det kvinner i Surinam som har stått for opplegg og tekster. På samværet i Betel taler Rebecca Runar Askevold fra Frelsesarmeen. Det blir sang og musikk ved Mariann Strøm og Liv Berit Knatterød. Årets kollekt går til hjelp for barn og unge i Surinam.

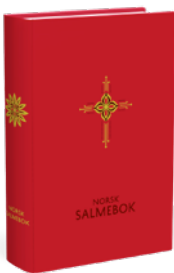
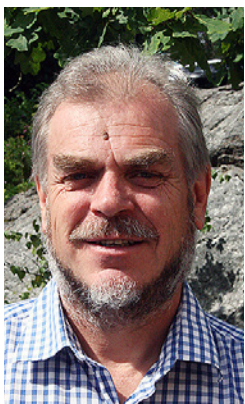
Bladbærere
Menighetsbladet trenger bladbærere i Halden. Vi har noen ledige ruter, blant annet i Halden sentrum, og det betyr at en del ikke får bladet. Menighetsbladet kommer fire ganger i året; mars, juni, oktober og desember, så dette er en overkommelig oppgave. Har du mulighet til å bli med i denne tjenesten? Gi en melding til kirkekontoret, tlf. 69 17 95 53. Du blir tatt imot med takk!

VIPPS til menighetene

Last ned app og registrer deg med kontonr. og mobilnummer. Søk opp din menighet og gi ønsket beløp.

Enningdalen menighet:	#90144
Idd menighet:	#90206
Asak menighet:	#90226
Berg menighet:	#4923
Halden menighet:	#90142
Tistedal menighet:	#90215
Rokke menighet:	#90138

v:pps
bv DNB

En påskesalme

Påskan er vel på mange måter vår viktigste høytid, selv om den for mange mest forbindes med sol og ski. Fortellingen og bevisstheten om at «Han tok våre synder på seg», har båret kristenfolket videre i 2000 år!

ARVE TØNNESEN
TEKST

Påskan byr på både sorg og glede; jubelen palmesøndag, fellesskapet skjærtorsdag, fornedrelsen, sorgen og fortvilelsen langfredag og gleden påskedag.

Derfor er også påsketiden preget av mange av våre rikeste salmer; «Påskemorgen slukker sorgen», «Som den gylne sol frembryter», «Han er oppstanden, store bud», «Deg være ære» og ikke minst «Å salige stund uten like». Jeg kan ikke synge den uten at gledestårene triller.

Men vi har også fått nye tekster og friskere toner både for små og store.

På nr. 204 i Norsk salmebok 2013 finner vi en salme til en tanzaniansk folkemelodi, «Han er oppstanden. Halleluja!» Salmen er skrevet av Bernard

FOTO INGER LISE SKAUGE

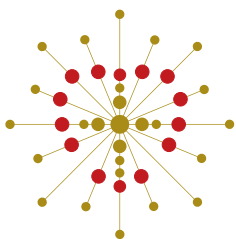
Kyamanywa (født 1938), en tidligere prest i den lutherske kirken i Tanzania. Den ble oversatt til engelsk i 1969 av Howard Olsson, som da var misjonær i

Tanzania, og i 1979 ble den oversatt til norsk av Anne Margrethe Brodal. Den kom inn i Norsk salmebok av 1984 og er blitt med over i den nye.

Småtrolla i Berg og Asak småbarnssang

Småtrolla og Småbarnssang er et tilbud for barn mellom 1–5 år sammen med voksne.

På samlingene har vi sangstund med enkle barnesanger, rim/regler og sangleker. Vi bruker også enkle rytmeinstrumenter, leker med duplo og har samlingsstund med bibelfortelling. Det er kvelds eller middag før eller etter sangstunden. Samlingene er annenhver uke. Mange som har vært med på Babysang fortsetter deretter på Småbarnssang eller Småtrolla. Før jul opptre vi med Lucia og som vår-avslutning har vi en liten Minimusikal. Mange har blitt med denne høsten, men vi har plass til flere.

STØRST AV ALT

TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

Babysang

Babysang er et tilbud for de minste barna, sammen med en av foreldrene. Gjennom sang knyttes kontakt mellom foreldre og barn. Enkle bønner og sanger, som en også kan bruke hjemme, læres på babysang. Konseptet er lagt til rette ut fra de små som deltar, men det er også et sosialt fellesskap for de voksne. Babysanggruppa deltar også på en Babysang- eller Sprell levendegudstjeneste. Etter sangstunden spiser vi en enkel lunch sammen. I april starter vi opp med babysangkurs i Asak kirke og etter sommeren arrangerer vi et kurs i Immanuel kirke. På høsten blir det babysang-kurs i Idd kirke og i Berg kirke etter jul, så da er alle velkommen til å bli med.

HAN ER OPPSTANDEN

NR 204 – NORSK SALMEBOK 2013

Han er oppstanden. Halleluja!
Lov ham og pris ham! Halleluja!
Jesus, vår Frelser, lenkene brøt.
Han har beseiret mørke og død.

Refr.:

Lov ham og pris ham,
vår Frelser og venn,
Han som gir synderen livet igjen!
Halleluja! Vi skyldfrie er.
Halleluja! Vår Jesus er her!

Tre dager dødens fange han var
før han stod opp og seiren var klar.
Tvers gjennom gravens stengsel han gikk.
Frelse og fred ved Jesus vi fikk.

Engelen ropte: Frykt ikke mer!
Han som du søker, er ikke her.
Se der er stedet hvor han ble lagt.
Han har stått opp - som selv han har sagt.

Gå og fortell at tom er hans grav.
Livet han vant da livet han gav,
gav det til oss og kjøpte oss fri.
Frelse og fred han alle vil gi.

Se på fuglene

**ROY PARLOW
NORDBAKKE**
TEKST OG FOTO

Den kjente engelske presten og bibellæreren **John Stott** var en ivrig fuglekikker. På sine mange reiser rundt om kring i verden hadde han alltid kikkerten og kameraet med. I boken «Fugler.

ROY PARLOW NORDBAKKE har arbeidet som 1. amanuensis i biologi ved Høgskolen i Østfold. Han har lang erfaring som lærebokforfatter, og har vært med å utvikle læreverket Yggdrasil fra starten av.

De vakre fjærklede skapningene slutter aldri å fascinere meg. De er ikke bare vakre å se på, men mange av dem har også en vakker sang. Visste du forresten at den vakre sangen skapes i et eget lydorgan (syrinx) som sitter plassert der luft-røret deler seg i de

opp et rent lydopptak av en syngende fugl, og du vil oppdage hvor vanskelig det er. Selv langt inne i skogen der du tror det er støyfritt, er det vanskelig å finne stillheten. Jeg har ligget på tiurleik i april mer en to mil fra byen, og hørt russens musikk fra festningen og skytetrening fra nærmeste skytebane.

For å få et godt lydopptak av en fugl, må en ikke bare ha en god opptaker og en god mikrofon, man må også komme nær innpå fuglen som synger. Dette må en gjøre for at den sangen du ønsker å ta opptak av ikke skal drukne i et kor av andre fugler som synger samtidig. I det du har sneket deg inn på fuglen og akkurat holder på å justere opptakeren, sluttet å synge og flyttet seg. Ikke lenge etter synger den fra et annet tre litt lenger bort.

I Bibelen finner vi flere bilder på den Hellige Ånd. Først som en skaperkraft, svevende over det mørke urhavet, senere som en hånd som skriver på veggen, en annen gang som en due, som levende vann i en indre kilde og til sist som ildtunger og lyd som av en storm. Etter å ha holdt på med lydopptak av syngende fugler, har et annet bilde av Ånden dukket opp i mine tanker. Den Hellige Ånd

er som en syngende fugl. Når den blir skremt bort, synger den fra et annet tre. I følge de nyeste undersøkelsen av folks religiøsitet, viser det seg at hele 43 % av Norges befolkning identifiserer seg som ikke religiøse. Noen av disse er ateister og agnostikere, men for de langt fleste er religiøse spørsmål et ikke-tema. Travelhet og materiell velstand gir ikke lenger plass til tanken på Gud. I den sørlige delen av verden kan vi lese om store vekkelser i Kina, Midtøsten, Afrika og Sør-Amerika. Synger den Hellige Ånd fra et annet «tre» fordi det ikke lenger er plass til ham her? Har den kristne kirke i vårt land blitt så sekulær, så lite avhengig av sin mester og herre at den Hellige Ånd som duen i Noas dager ikke finner noe sted å sette sin «fot». Paulus skriver i brevet til Efeserne: «Gjør ikke Guds hellige Ånd sorg, for Ånden er det segl dere er merket med helt til frihetens dag.» Så går det altså an å gjøre Guds hellige Ånd sorg. Kanskje går det også an å skremme ham bort? Har vi glemt å be som David gjør i Salme 51.13: «Driv meg ikke bort fra ditt ansikt, ta ikke fra meg din hellige Ånd! Gi meg igjen gleden over din frelse hold meg oppe med en villig ånd!»

to hovedbronkiene?

Ikke alle fugler produserer lyder utelukkende ved hjelp av syrinx. Mange arter bruker også andre metoder å produsere lyd på. Hakkespettene trommer på trestammer, ringdua og natravnen klasker vingene sammen over ryggen under kurtisen. Tiuren har en slags trommende flukt på leiken om våren og enkeltbekasinene vibrer med de ytterste stjertfjærene ved å stupe raskt gjennom luften.

Jeg har ikke bare forsøkt å ta bilder og av fuglene. Jeg har også forsøkt å gjøre opptak av sangen deres. Det er ikke lett. Det kan jeg love deg. For det er først når man skal forsøke å få et godt opptak av en syngende fugl at man oppdager hvor mye lydforurensning det er i naturen. Det er støy fra biler og motorsykler, tog, gressklippere, kantklippere, motorsager, skogsmaskiner, skytebaner og bjeffende hunder. Er du så heldig at du ikke hører noen av disse lydene, kan du være ganske sikker på at det kommer et fly over. Til vanlig legger vi nesten ikke merke til disse lydene, men utrust deg med en lydopptaker og en mikrofon og forsøk å få tatt

Våre læremestere» skriver han.

I Bergprekenen utfordrer Jesus Kristus oss til å være fuglekikkere! «Se på fuglene under himmelen!» (Matt.6.28). Slik lyder påbudet. Det betyr at vi skal betrakte fuglene og deres liv fordi de har noe å lære oss. Vi har den høysetes autoritet til å holde på med denne aktiviteten. Ja, Bibelen utfordrer oss til å se enda lenger. Vi skal lukke hele Guds skaperverk inn i vårt interessefelt. «Store er Herrens gjerninger, gransket av alle som gleder seg over dem.» (Salme 111.2) Siden «Herrens gjerninger» omfatter både skapelse og forsoning, er det naturlig at bibelstudier og naturstudier går hånd i hånd. Mange kristne har en sterk teologi når det gjelder frelsen, men de trenger en klarere skapelsesteologi.

Selv har jeg sett på fuglene helt fra jeg var en liten gutt. Min mor har fortalt meg at det første jeg tegnet var fugler. Interessen vokste etter hvert som jeg ble større, og da jeg skulle studere biologi på Universitetet, ble nettopp fuglene det som ble mitt hovedfelt. Jeg har tilbrakt utallige timer ute i naturen med kikkert og fotoapparat.

NYTT FRA IDD MENIGHET

14. januar ble årets **Tårnagentgudstjeneste** avholdt med en flott gjeng agent-åtteåringer i en fullsatt kirke.

Årsmeldingen for 2017 er nå klar: På de 41 ordinære gudstjenestene var det i snitt 95 deltakere hver gang. Det ble til sammen gitt kr 107.820 i offer, inkludert kr 26 624 under fasteaksjonen. 48 barn ble døpt, 38 ungdommer ble konfirmert, det ble foretatt 14 vielser og 39 personer ble gravlagt.

Lørdag 10. mars viste **konfirmantene** på Iddesiden prosjektet «Møtsted Påske» i Tistedal kirke. Prosjektet var en framstilling av Jesu siste påske, med henblikk på hva den betyr for oss som lever i dag.

Tirsdag 20. mars får alle husstander i Idd besøk av menighetens konfirmanter i forbindelse med **Fasteaksjonen** «Ja vi elsker dette vannet». Aksjonen er som vanlig i regi av Kirkens Nødhjelp.

For tolvte gang inviterer menighetene på Iddesiden til en felles **«Påskefestuke»**. Idd kirke er denne gangen tildelt pasjonsgudstjenesten langfredag – i tillegg blir det festgudstjeneste 1.påskedag og påsegudstjeneste på Bakke opptrenings-senter 2. påskedag.

8. april inviterer sang- og musikkutvalget til **sangkveld i Idd kirke**. Vi får besøk av Halden trivselskor og fiolinist Per Viggo Nilsen – og i tillegg synger vi sammen og øser av skattene i den nye salmeboka.

JERNIA
BILLINGTON
Tlf 69 17 24 20

**HALDEN
TANNHELSESENTER AS**
Storgata 15
1776 Halden
Tlf 69 17 51 52
haldentannhelsesenter.no

**ARE
anlegg**
Holmbo, Iddeveien 70
1765 Halden
Telefon 69 19 33 35
E-mail: post@areanlegg.no

**Marthinussen
MUSIKK AS**
Pianostemmer/
tekniker
Prestegårdsveien 1,
1791 Tistedal
Tlf 91 36 02 45
sverre@
marthinussenmusikk.no
www.martinussenmusikk.no

**BIA REGNSKAPSLAG
BERG IDD & AREMARK**
Vi er spesialister på landbruksregnskap, men i vår kundeportefølje har vi også aksjeselskaper, enkeltmannsforetak, ANS, DA, Samdrifter og frivillige organisasjoner.
Rodsveien 46 – 1781 Halden
Tlf 69 19 07 50
www.biaregnskapslag.no

**Børkes
Bakeri**
– baker byens
beste brød

Skippergata 14
Tlf. 69 18 13 72

**LIE HANDELS-
GARTNERI**
v/Odde Bru
Tlf. 69 18 00 20

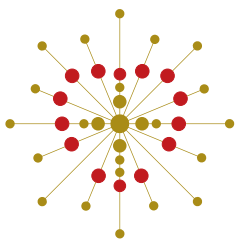
**Følg oss på
Facebook!**

Ø.F. Forlie
ETABLERT 1861
Gaven som gleder
Storgata 3, Sydsiden
Tlf 69 18 20 33

Riis-Elektro AS
Helhetlige løsninger
innen elektro til private
og bedrifter
Walkers gate 14, 1771 Halden
Tlf. 69 18 15 75
www.riiselektro.no

Gravstener
skulpturer og andre produkter i sten
Lokalprodusert, gjerne hugget etter deres ønske.
Besøk vår innendørs utstilling eller ring oss, så sender vi katalog.
Se våre hjemmesider: www.johansenmonument.no
JOHANSEN
MONUMENTHUGGERI AS
Skjobergv. 206, 1743 Klavestadhaugen. Tlf. 69 16 36 33

Menighetsbladet takker for
all støtte fra annonsører og
privatpersoner.

STØRST AV ALT

TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

«Venner» holder til på Prestebakke kapell og er for barn i alderen 1.–7. klasse. Klubben møtes én mandag i måneden rett etter skoletid. Det er hobby, lek, spennende bibelfortelling og enkel lunsj. På Karnevalsgudstjenesten i Prestebakke kirke på Fastelavenssøndagen hadde barna laget fastelavensris og masker på karnevalsverkstedet i forkant av gudstjenesten og kledd seg ut i flotte kostymer.

Barneklubben «Venner»

Karneval-/fastelavensgudstjeneste

Barn fra «Venner» var også med på Karnevalsgudstjenesten i Prestebakke kirke på Fastelavenssøndagen. Da hadde barna laget fastelavensris og masker på karnevals-

verkstedet i forkant av gudstjenesten og kledd seg ut i flotte kostymer. Det var også Karnevalsverksted og gudstjenester i Idd, Berg kirker og Tistedal kirker.

KOMMENDE ARRANGEMENTER:

6-års boka: Deles ut på gudstjeneste før eller etter påske i alle menighetene unntatt Prestebakke som har denne utdelingen på høsten. I forkant av gudstjenesten har noen menigheter en eller to samlinger i forkant, mens andre har 6-årssamling samme dag, før eller etter gudstjenesten.

Anno: 2. pinsedag på Berg bygdetun. Friluftsgudstjene. Salg av grøt og vafler. Hobbyaktiviteter og leker for barna.

Barnas dag: I mai er det barnas dag. Da blir trosopplæringen med på fellesarrangementet i Halden by med egen stand som forteller litt om det arbeidet vi driver.

I fyr og flamme: Pinsearrangementet i Asak og på Prestebakke. Grilling av pølser, flammedans og besøk av «Hans Nielsen Hauge».

Også følelser er fulle av sann viden om virkeligheten.

Ole Jensen
dansk teolog og prest
(1937–)

Spørsmålet er ikke hva du har opplevet, men hva du har gjort med det du har opplevet.

Helga Brigitte Arntzen
tysk-norsk gründer
(1942–)

Forstanden tar feil, følelsen ikke.

Robert Schumann
tysk komponist
(1810–1856)

KUNNGJØRING:

Låby misjonsgruppe i NMS (Det norske misjonsselskap) har 50-årsjubileum, og holder fest på Ynglingen **8. april kl. 17.00**. Bjørn Sverre Lie forteller fra Madagaskar. Festen er åpen for alle! Velkommen.

Hjelpende hender i Halden

Menighetsbladet har fått en henvendelse fra Ragnhild Kruse, koordinator for Østfold Røde Kors. Hun spurte om vi ville skrive litt i bladet om deres arbeid i Halden. Som sagt, så gjort. Vi åpner en spalte om hjelpere i byen vår. Her er det sikkert flere som kan melde seg på.

Røde Kors Halden har en rekke frivillig arbeid på områder som rednings- og beredskapstjeneste og omsorgsaktiviteter. Det er det siste vi vil minne haldenserne om.

Røde Kors kaller det nettverksarbeid. For eksempel har de «Åpent Hus» på mandager med

matservering. De frivillige ønsker å hjelpe sine medmennesker på veien videre i livet på mer enn én måte. På tirsdager er det «Sosialt Fellesskap» om kvelden i Røde Kors-huset, Busterudgata 23. Da er programmet hyggelig samvær med aktiviteter, som matlaging og turer.

Trenger du noen å være sammen med? Her er et treffsted. Har du lyst til å gjøre en frivillig innsats? Her trengs dine hjelpende hender!

For mer info: nettverkhaldden@ostfoldrk.no

Red. Unni Nøding

BERG SPAREBANK
Lokalbanken ved din side

Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?
RING SOS

22 40 00 40

Kirkens SOS Vi er her. Alltid

Directa

Regnskap – Økonomi
Rådgivning

Skjebergveien 200,
1743 Klavestadhaugen
Tlf. 69 10 26 60
www.directa.no

DEKK FOR ALLE BEHOV!

DEKK Partner
Halden Dekk A/S
Knivsvovn, 4, 1788 Berg
Tlf. 69 19 55 75

Bursdager
årsmøter
minnestunder

Tlf 69 17 55 55
eller 901 69 601

Fabian restaurant
Torvet 5,
1767 Halden

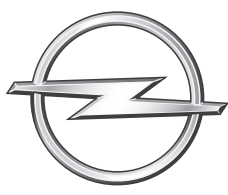
Kvalitets-trykksaker

O'K TRYKK

Fiskebrygga
Tlf 69 17 81 50

Vinduspuss
Oppskuring og boning
Hovedrengjøring
Tepperens
Fasadevask
Daglig rengjøring
Mattevask
+bytting av matter

SØRLI RENHOLD AS
Isebakkevn. 30 – Tlf 69 21 41 00

OPEL

Glenne Bil AS
Båstadlundveien 6
Postboks 2073, Brødløs
1760 Halden
Tlf 69 21 10 50

www.glennebil.no

avdeling Halden
Sauøya

Tlf 69 18 18 19
Mottak bygg, havre,
hvete, rug og oljefrø.
Leierens og beising av såkorn

ELEKTRIKER Tjenesten

Vi leverer alt fra stikkontakter til store prosjekter som skoler, borettslag og nybygg.

Tlf 69 17 71 00
www.elektrikertjenesten.no

EL-PROFFEN

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden
fellesraad@kirkenshus.halden.no
Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.
Ekspedisjonstid 10.00–14.00
tirsdag–fredag (mandag stengt)
Telefon 69 17 95 30
Fax 69 17 95 31

Kirkevergens kontor:

Kirkeverge Jan Ivar Andreassen
906 59 492 / 69 17 95 42
Administrasjonsleder
Torild Hauge
924 08 791 / 69 17 95 40
Driftsleder kirkegård
Knut Skram
913 93 921

Menighetskontorene:

Daglig leder Ingunn Holmberg
995 07 913 / 69 17 95 65
Menighetsfullmektig
Albert Andersen Gjøstøl
928 41 689 / 69 17 95 53

Kirkelig undervisning:

Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl (perm.)
415 80 269 / 69 17 95 69
Trosopplærer
Anne-Kirsti Ulseth
970 73 979/69 17 95 69 (vikar)
Trosopplærer
Janne Tove Solerød Brække
951 00 571/69 17 95 64 (vikar)
Menighetspedagog
Johannes W. Halvorsen
941 71 465 / 69 17 95 66
Kateket/trosopplærer
Ragna Ristesund Hult
934 91 954 / 69 17 95 67

Diakoni:

Diakon Hilde Finsådal
951 06 257 / 69 17 95 54
Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69 (perm.)
Trosopplærer
Anne-Kirsti Ulseth
970 73 979/69 17 95 69 (vikar)

Berg kirke:

Sogneprest Kristin K. Bakkevig
482 69 054 / 69 17 95 51
Driftsleder Knut Skram
913 93 921

Immanuels kirke:

Sogneprest Jan B. Lystad
412 05 130 / 69 17 95 62
Kantor Marie Håkensen
467 81 696
Kirketjener Bjørn Tore Andersen
977 86 627
Kirketjener Ole Johannes Ulseth
936 47 397
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Rokke kirke:

Sogneprest Halvor Gregersen
905 50 329
Organist Jan Erik Norheim
918 68 861
Kirketjener Morten Lager
907 53 131

Asak kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Kapellan Martin Lund
970 62 446 / 69 17 95 68
Kirketjener Ole Johannes Solberg
954 64 621
Organist Marte-Kari Melkerud
917 27 075

Idd kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327 / 69 17 95 60
Kapellan Martin Lund
970 62 446 / 69 17 95 68
Organist Knut Ronald Haugen
917 10 691

Prestebakke kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327 / 69 17 95 60
Organist Pål Espen Haugen
906 50 619
Kirketjener Svein de Flon
481 85 940

Tistedal kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Organist Marte-Kari Melkerud
69 17 95 56
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Dette har betydd noe for meg

Berit Myhren

Starte på noe nytt(?), tenkte jeg, da jeg leste utlysningen i avisa, der Nygårdshaugen arbeids- og dagsenter innen helsevern for psykisk utviklingshemming (HVPU) søkte etter kokke og gruppeleder på senteret.

Dette var i 1982, jeg var blitt 51 år og 5 barn hadde vokst til. Det var ikke selvsagt at man den gangen begynte en yrkeskarriere utenfor hjemmet, men jeg hadde fått et par år med deltidsarbeid som kokke på et barnehjem.

Nygårdshaugen Dagsenteret ble etablert på Borgenhaugen, hvor voksne med psykisk utviklingshemming skulle ha et tilbud på dagtid. Det var et stort reformarbeid på gang innen omsorgen for denne gruppen. Brukerne deltok i ulike aktivitetsgrupper som ble ledet av personale med

forskjellig bakgrunn; vernepleier, snekker og ergoterapeut.. Målsetningen var integrering til lokalmiljøet gjennom utvikling av ferdigheter og sosial kompetanse. Læring skulle skje gjennom praktisk erfaring.

Kantine- og kjøkkengruppe skulle være en aktivitet for de som dette passet for. Så stillingen innebar så mye mer enn å lage mat, men mye av dette kom jeg til å lære om etter at jeg hadde begynt.

I kjøkkenet lagde vi lunsjmat, som ble satt fram i kantinedisken, der brukerne lærte og ta serveringsbrett, asjett og kopp og så forsyne seg i disken. Så var det å holde køen frem mot kassa, ta frem pengeboka, og telle opp riktig betaling.

For oss, enkle dagligdagse handlinger, men for mange var utfordringen mer enn stor nok.

De ansatte spiste sammen med brukerne for å støtte, rettlede og evaluere.

En gang i uken var det middag i stedet for lunsj. To brukere gikk da rundt med bilder av middagsrettene og tok opp bestilling. Ergoterapeuten var en veldig god ressurs i å tilrettelegge læringssituasjoner som kunne bidra til mestring. Selv ble jeg utfordret til å lage arbeidsoppgaver som etter min vurdering kunne passe for den enkelte bruker. Det kunne for eksempel være å skrelle poteter eller kna brøddeig.

Arbeidsdagen for brukerne ble avsluttet med en halv times oppsummering av dagens gjøremål, før hjemreise. Hver og en fortalte om hva de hadde vært med på, og om det som hadde gått bra, og om trivselen på kjøkkenet.

For meg var det nytt og inspirerende å se hvordan læring var bevisst planlegging og tilrettelegging i et tverrfaglig team. Som ansatte hadde vi også jevnlig gruppesamlinger hvor vi diskuterte og planla aktivitetene, men også støttet og veiledet hverandre.

Vi utviklet et veldig godt arbeidsfellesskap som ble en stor berikelse for meg.

Det ble vemodig og rart og gå av med alderspensjon etter 12 år. Dette ble mine beste og mest lærerike arbeidsår.

Hver dag er en sjelden gave En skinnende mulighet, Hver dag er på ny en nåde Som stiger fra himlen ned.

Ordet er ditt

Dagfinn Trømborg

De store og de små spørsmål

Vår i sikte og de fleste gleder seg over det. Litt lengre dager. Litt lettere i tøyet. Så er det er mange ting å legge merke til. Små ting. Snø som smelter. Blomster som titter fram. Linærla som kommer og løper trippende på taket. Er det akkurat den samme som var her i fjor sommer montro? Ja, det er forunderlig. Det samme skjer jo hvert år

Forfatteren Gabriel Scott har i boka «Kilden» skildret dagliglivet til fiskeren Markus. Han blir beskrevet som en enkel mann. Markus grunner på mange ting. Både de nære ting, og på de store, livets spørsmål.

Markus har noen betraktninger om Gud og skaperverket som vi godt kan lytte til. Markus er tilfreds med Skaperen og det skapte.

Gud har skapt lyset og livet, kraften og gnisten til alt som er

til. Han har sluppet jorden ut av hånden og satt den i sving. Nå går den rundt sola, alt mens den ruller sakte omkring, så stillingen endrer seg litt dag for dag. På det viset blir det dag og natt, sommer og vinter. Det er innrettet med storartet innsikt, alt er tatt hensyn til. Men til tross for all denne orden, finnes det hoder som mener at det ingen orden har vært. At det ikke har vært noen skaper.

Om derimot de samme hoder får se en enkel hummer-teine, så tviler de ikke et øyeblikk på at det har vært en som har laget den. Selv om de ikke har sett vedkommende. Teinen er laget med makeløs kløkt og forstand. Teinen har sin skaper. En teine kan da vel ikke lage seg selv? Det kloke hodet smiler og spør.

Men hva er så teinen mot hele verden? Litt hyssing og

noen spiler, satt sammen med knuter og noen stifter. Den har utvilsomt en skaper. Men jorden og stjernene, all naturen, livet som lever, tilværelsen selv - det har ingen skaper. Den er blitt til uten plan og forstand, uten hensikt og mening, uten vilje og ånd. Det er naturlig og ingenting mer. Teinen derimot. Det er noe helt annet. Den har et tydelig formål og er uttenkt med omhu og kløkt - her står utvilsomt en mester bak. Det små, det fattigslige, det simple - det har en byggmester, men det store, det gåtefulle, det høye - det er bare et spill av tilfeldigheter. Følgelig er det ingen skaper til.

Ja, som Markus kan vi lure, stille spørsmål. Kanskje særlig nå om våren når vi føler taknemlighet for at vi får oppleve dette naturmysteriet en gang

til. Det kan også være naturlig å stille spørsmål om skaperverket, hele universet og om vår eksistens.

Hvordan har det hele blitt til? Hvordan har det utviklet seg?

Det er mange teorier om det. Men i bunnen av disse teoriene står vi tilbake med det enkle spørsmålet: Har det blitt til av seg selv, - av intet?

Kan i det bli noe av ikkenoe?

Det har iallfall jeg veldig vanskelig for å tro. Jeg har fortsatt mange spørsmål, men ender som Markus, med å tro at det er en Skaper, en Gud, som står bak det hele.

<p>GRIMSRUD - en del av GGgruppen</p> <p>INDUSTRIOMRÅDER • BOLIGFELT • VA-ANLEGG • BYGG UTOMHUSANLEGG • SAMFERDSEL • SPESEIELLE ANLEGGSSARBEIDER</p> <p>Tlf 69 21 64 20 www.leifgrimsrud.no</p>	<p>Bakkens Auto A/S AUTORISERT VERKSTED Periodisk kjøretøykontroll Service, oppretting, lakkering Tlf. 69 19 61 80 Fax 69 19 61 09 Kleppervn. 1793 Tistedal</p>	<p>HALDEN TAXI</p> <p>TLF. 69 21 32 00</p>	<p>banda</p> <p>Gerd Holm's Eff. AS Bandagisten Hilde Fosdahl Storgt. 10 ved Berg Sparebank Tlf. 69 18 12 88</p> <p>GODKJENT LEVERANDØR AV HELSE- OG SYKEARTIKLER</p>	<p>comfort Rørleggeren i nærheten</p> <p>E. JØRGENSEN A/S</p> <p>Tlf 69 17 86 14 www.f-jorgensen.no</p>	
<p>Kynningsrud</p> <p>www.kynningsrud.no</p>	<p>Wave</p> <p>BÅT-HOLM AS</p> <p>Vi satser på service</p>	<p>DATASERVICE.NET</p> <p>Når det gjelder IT og økonomi</p> <p>ØKONOMI</p>	<p>KIWI minipris BRØDLØS</p> <p>Tlf 69 17 20 37</p>	<p>GULLSMED</p> <p>Ottar Linde-Nielsen a/s</p> <p>Tlf 69 17 60 62</p>	<p>LINDHAUGEN MASKINREPRENØR & ANLEGGSGARTNERFIRMA</p> <p>Løkkevikveien 3, 1747 Skjeberg Tlf 69 18 76 00 www.lindhaugen.no</p> <p>Din samarbeidspartner på grunnarbeider og grøntanlegg</p> <p>GOBJENT FOR ARBEIDSTILVÆRE</p>